

2023/03/22

Naujos migracijos tendencijos neaplenkia ir lietuvių mėgstamiausių šalių: 2022 m. Airiją ir Jungtinę Karalystę paliko dvigubai daugiau lietuvių, nei į jas išvyko

Naujienos

Airija ir Jungtinė Karalystė (JK) ilgą laiką buvo populiariausias pasirinkimas lietuviams, norintiems gyvenimą kurti svetur. Nors emigracijos srautai pradėjo aktyvėti dar 2001 m. išvykstančiųjų skaičiai reikšmingai išaugo ir pasiekė piką išibėgėjus 2008 m. finansinei krizei. Nepaisant to, nuo įstojimo į Europos Sąjungą (ES) 2004 m., Lietuvoje stebimas kaip niekad spartus ekonomikos augimo šuolis leido priartėti prie pirmaujančių valstybių. EUROSTAT duomenimis, Lietuvos BVP jau beveik pasiekė 90 proc. ES vidurkio - tai geriausias rezultatas tarp visų ES šalių, prisijungusių nuo 2004 m.

Trečius metus iš eilės lietuvių grįžta daugiau nei išvyksta

Auganti Lietuvos gyventojų perkamoji galia, į šalį plaukiančios tiesioginės investicijos (vien 2022 m. Lietuvai pavyko pritraukti rekordinį skaičių tiesioginių užsienio investicijų už 134,5 mln. Eur), kuriamos naujos darbo vietos ir vos per ketverius metus 83 proc. išaugęs vidutinis atlyginimas neabejotinai prisidėjo prie migracijos srautų pasikeitimo. Jau treji metai iš eilės stebimas taip ilgai lauktas pokytis - lietuvių grįžta daugiau, nei išvyksta.

Ši tendencija neaplenkė net ir tų valstybių, kurios skaičiavo didžiausius atvykstančių lietuvių srautus. Pavyzdžiui, pernai iš JK gyventi į Lietuvą atvyko 5684 piliečių, o išvyko perpus mažiau, t.y. 2783 asmenys. Tokia pati situacija stebima ir Airijoje (išvyko 669 lietuvių, o grįžo - 1142).

Sprendimą grįžti dažniai nulemia ir artimųjų ilgesys

Tarptautinės migracijos organizacijos (IOM Lietuva) vykdomo projekto „Renkuosi Lietuvą“ 2022 m. atlikto

tyrimo duomenimis, ekonominiai veiksniai nebėra esminė paskata grįžti.

„Apsisprendimą grįžti dažniausiai lemia kalbos, kultūros, draugų ir artimųjų ilgesys, taip pat noras vaikus auginti Lietuvoje arba tiesiog supratimas, kad užsienyje, kaip ir bet kurioje kitoje šalyje, ne visuomet pavyksta greitai ir lengvai užsidirbti“ - teigia projekto vadovė Edita Urbanovič.

Nors grįžtančiųjų kasmet vis daugiau, svetur gyvenančių ir įsitvirtinusių tautiečių skaičius išlieka didelis. Pavyzdžiui, vien Airijoje gyvena daugiau kaip 36,5 tūkst. lietuvių. Šalyje aktyviai veikianti lietuvių bendruomenė kasmet sukviečia tautiečius pasivaržyti į šeimų sporto šventę. Kovo 18 d. vykusiose sporto žaidynėse dalyvavęs Darius jau 20 metų gyvena Airijoje.

Anot jo, gyvenantys užsienyje visada svajoja apie grįžimą: „Labai noriu grįžti, jau esu skambinęs į „Renkuosi Lietuvą“ pasidomėti grįžimo klausimais. Jei neprisiruošiu dabar, tai bent jau iki pensijos tikrai parsikraustysiu į Lietuvą ramiai senatvei. Visi aplinkiniai apie grįžimą arba kalba, arba jau grįžta, bet kiekvienam kyla savos baimės, kiekvienam reikia tam savo laiku pasiryžti“.

Norą grįžti stabdo nepagrįstos baimės

Norinčius grįžti gyventi į Lietuvą konsultuojantys „Renkuosi Lietuvą“ atstovai susitikę su Airijos ir JK lietuviais teigia, kad jų nuotaikos labai panašios:

„Mūsų kalbinti tautiečiai vienbalsiu sako, kad nori grįžti į Lietuvą, tačiau juos laiko dvejonės dėl to, kaip seksis viską pradėti iš naujo. Dauguma išvykusiųjų Lietuvą vis dar mato tokią, kokią paliko, net jei užsienyje gyvena jau dešimtmetį ar ilgiau. Taip pat pastebime vyraujančius mitus, kad grįžę jie praras uždirbtos pensijos dalį, negalės persikelti darbo stažo, dirbs už minimalų atlygį“, – pasakoja „Renkuosi Lietuvą“ konsultantė Ramunė Kochanauskaitė.

Dažnai klaidingai manoma, kad norint gauti britišką ar airišką pensiją, šalyje būtina išdirbti bent 10 metų, tačiau stažo sumavimo principas reiškia, kad skiriant pensiją atsižvelgiama ir į kitose valstybėse (ES, EEE šalyje, JK ar Šveicarijoje) įgytą stažą. Svarbiausia, kad susumavus darbo stažą jis būtų ne mažesnis nei valstybės, kurioje norima gauti pensiją, nustatytas minimalus darbo stažas. T.y., jei 10 metų dirbote Lietuvoje ir 5 metus Airijoje, teisę į pensiją turėsite abiejose valstybėse, tačiau kiekviena šalis pensiją apskaičiuos proporcingai toje šalyje įgytam stažui.

Anot E. Urbanovič, svarbu nepasimesti ir priėmus sprendimą grįžti atlikti namų darbus: „Visuomet patariame pasiplanuoti, kur grįžęs asmuo apsistos, rekomenduojame dar prieš atvykstant pradėti darbo paiešką, pasirūpinti reikalingais dokumentais, jei grįžtama su vaikais – pasitarti su keliomis mokyklomis ir išsiaiškinti jų galimybes padėti vaikui integruotis. Kuo daugiau iš anksto sužinoma apie situaciją Lietuvoje, tuo grįžimas būna paprastesnis. Juolab, kad valstybės dėmesio diasporai ir iniciatyvų padedančių grįžtantiems tikrai yra ir tai įrodo, kad grįžtančiųjų ištis laukiama“.

Daugiausiai grįžta jauni žmonės

Valstybės duomenų agentūros duomenimis, daugiausia grįžta 30-34 m. vyrai ir 25-29 m. moterys. Anot E. Urbanovič, tokia tendencija gali būti siejama su jaunų žmonių gebėjimu greitai persiorientuoti ir imtis pokyčių, taip pat su noru kurti šeimą būtent Lietuvoje.

„Mintys apie grįžimą dažniausiai aplanko tėvus, kurių vaikams ateina laikas lankyti mokyklą. Tai laikotarpis, kai sprendimas grįžti dėl vaiko gerovės priimamas lengviau, nes vaikams pradėjus lankyti mokyklą užsienyje, ryžtis grįžimui gali būti daug sunkiau. Pastebime ir tai, kad lietuviams svarbu vaikus

auginti būtent Lietuvoje, jie nenori atitolinti atžalų nuo savo šaknų“, - teigia E. Urbanovič.

© 2018.
Renkuosi Lietuvą